

LINYOLA: FESTA LITERÀRIA EN HONOR AL SAGRAT COR DE JESÚS

per Esteve MESTRE i ROIGÉ

1. PRESENTACIÓ

Des de fa uns anys Àngel Periel Navarro col·labora a la revista *Barret Picat* de Linyola, amb articles sobre la Linyola de principis del segleXX. Ara fa un any trobà un llarg article a *Diario de Lérida* que s'havia publicat el dia 23 de desembre de 1902, a la seva pàgina 2, titulat "Las fiestas de Liñola" i escrit per Juan Lles. Com que estava escrivint sobre 1910, generosament, em va fer entrega de l'article perquè l'utilitzés de la manera que volgués, fet que agraeixo.

L'article descriu una festa literària que es va fer a Linyola per complementar la donació d'una imatge del Sagrat Cor de Jesús, a l'església parroquial de la vila. El que té d'extraordinari, la festa, és que hi col·laboraren totes les persones del poble, i en ella s'hi nota la mà de Valeri Serra i Boldú, que havia participat en quasi totes les festes literàries que s'havien celebrat a Lleida, Balaguer... i probablement volgué donar un cop d'efecte a Linyola.

2. COM ERA LINYOLA A PRINCIPIS DE SEGLE XX

A la fi de segle XIX, Linyola havia construït unes escoles. El 1899, havia arribat l'aigua corrent, amb la forta oposició de grups del poble, que arribaren a insultar els regidors i que obligaren que es formessin patrulles de nit, per tal d'aconseguir que no hi hagués cap incident greu. L'any 1900, s'instal·là la llum al poble. Aquest any començà a funcionar una Germandat de Socors Mutus de Sant Antoni. L'any 1902, el poble havia comprat l'edifici que actualment encara és la casa de la vila. Però també el jovent es va esbarallar, pel que l'ajuntament va renunciar a

nomenar majorals –que eren els qui organitzaven les festes– i va llogar directament una orquestra.

Això ens indica que Linyola estava creixent i progressant, però en el seu si, tenia greus problemes polítics i socials.

3. L'AUTOR DE LA CRÒNICA: EL MESTRE JOAN LLES¹

Sabem que en les inspeccions d'ensenyament fetes els anys 1885 i 1887, aquestes afirmaven que els nens de les escoles no sabien respondre ni a les preguntes més senzilles i que l'estat de l'ensenyament era lamentable.

Aquesta notícia va canviar quan, a l'inici dels anys 90, arribà el jove professor Joan Lles i als anys 1892 i 1893, fetes les inspeccions pertinents, els resultats dels alumnes foren qualificats d'excel·lents. Les cròniques que ens han arribat diuen que encarregà als alumnes més intel·ligents –cadascú s'encarregava d'un grup– que ajudessin a formar els alumnes més lents. Tot això ho va poder compaginar fins que l'any 1908, davant de les queixes dels veïns perquè deia que no volia acceptar alumnes menors de 6 anys, es defensà a l'ajuntament dient que havia arribat al límit, ja que a la classe hi tenia 164 alumnes, no hi havia bancs per tots els alumnes, que s'asseien a terra i que aquest era el motiu dels rebomboris a classe, ja que ell es passava totes les hores intentant posar ordre. Recordava que el nombre màxim d'alumnes era de 125.

L'any 1936, durant la revolta, el comitè antifeixista li va requisar un parell de cases, al·legant que era un feixista fugit de la vila.

4. LA FESTA LITERÀRIA DE LINYOLA

La vetllada literària tingué com a motiu la donació d'una imatge del Sagrat Cor de Jesús per part d'una dama de la vila a l'església. Es féu una notable processó. Per tota la vila hi havia arcs i ramatges i, a tots els balcons de la vila, els domassos més valuosos.

Després de la fastuosa festa religiosa, començà la festa literària, que es va realitzar a l'escola del poble, que fou transformada per convertir-la en un gran saló, on hi havia lloc per les autoritats, pels oradors, per l'orquestra, per les persones i famílies distingides i pel públic en general.

La presidència estava formada pel reverend Dr. Serra i al seu costat hi havia el rector, l'alcalde, el jutge municipal i altres persones distingides. El Dr. Serra va donar per oberta la sessió.

1. Esteve MESTRE i ROIGÉ, *Història de Linyola*. Virgili i Pagès. Lleida, 1987.

Linyola l'any 1910. Foto arxíu Esteve Mestre

Aleshores l'orquestra va tocar una primera peça. A l'acabar aquesta, el sacerdot –“teniente cura” de la parròquia– Sr. Josep M. Bosch va fer una dissertació sobre “*Què ens demana el Sagrat Cor de Jesús i què ens ofereix*”, i després recità una poesia que fou molt aplaudida per tot el públic.

A continuació va parlar el Sr. Antoni Bonell sobre els avantatges de portar un escapulari del Sagrat Cor i després el Dr. Tomas Oriol Font –pare dels germans Oriol que després serien metges, un d'ells, Antoni Oriol Anguera, un dels catalans exiliats més famosos a Amèrica, autor de desenes de llibres– explicà per quina raó sempre es presenta Jesucrist ensenyant el seu cor.

El Sr. Camps i Arnau llegí el poema “Pregària”. El reverend Josep Canosa explicà que només els pobles que s'acullen sota la protecció del Sagrat Cor de Jesús poden tenir la confiança en el seu futur.

Després intervingueren les figures de Linyola, Valeri Serra i Boldú i Benigne Arderiu i Valls –germà de l'Enric Arderiu, fundador entre d'altres del Centre Excursionista de Lleida–, que llegí una poesia. Continuà el reverend Josep Aguilar, que també llegí una poesia.

A partir d'aquí d'altres autors llegiren poemes, sobresortint el reverend Joan Codina, que llegí “*Cant de l'ànima a la Verge*” i Fèlix Noguera, de Bellví, que llegí “*Record de la Mare de Déu de Montserrat*”.

Després continuà Pere Vera, que parlà sobre la Bellesa infinita de Déu. I Joan Lles, com a mestre, va recomanar als pares dels seus alumnes que els fessin anar a classe, que els treguessin el costum de renegar i que s'encomanessin al Sagrat Cor de Jesús.

Aleshores fou quan actuaren els alumnes del col·legi. L'alumne més avantatjat de l'escola, Francesc Bosch, recità el poema "La rèmorra de casa"; Ramon Formiguera, "Caldo de gallina"; Josep Gené Giné va llegir màximes i acudits humorístics; Constantí Casan, una poesia satírica; Lluís Giné i Fusté, un poema humorístic. I així continuaren d'altres.

S'ha de destacar la dissertació del farmacèutic Marcel·lí Fonoll, que va llegir el relat "El lloc maleït". I el gran poema del jove seminarista Ataulf Tarragó, "L'Almogàver".

Menció apart mereix l'actuació de l'orquestra encapçalada pel "*ruiseñor de Catalunya*", el reverend Joan Codina, Dionís Baiget, de l'Acadèmia de Lleida, i els Srs. Pujol, Vila, Canosa i d'altres, com l'advocat de Lleida Simó i Pontí, que tocà l'harmòni. Totes les seves interpretacions foren ben rebudes i aplaudides.

Acabà el rector Joan Monell, que felicità, emocionat, totes les persones que havien participat en la festa. I tancà la sessió el Molt Il·lustre Dr. Serra, que digué que la festa i la vetllada literariomusical seria recordada per sempre més i que el Sagrat Cor de Jesús a partir d'ara només donaria beneficis, gràcies i prosperitats al poble de Linyola per sempre més.

Joan Lles escriu la crònica a *Diario de Lérida* en castellà, però afirma: "donde la gran belleza y dulzura de la lengua catalana se puso muy de relieve fue équién lo diria? en el género festivo. Pues fueron todas leídas y recitadas con tanto acierto y suavidad, que hubo momentos en que nuestro idioma nativo pareció panal de riquísima miel".